

Argivum irruptit, magno & clamore cohorteis
Dardanidum ciet in pugnas, atque intonat ore:
Ingruite, o Phryges, hac ingens via, scandite muros,
Ferte facies, flammamque manu, atque exurite puppeis,
440 Dixerat hæc, vocemque ingentem, & jussa sequutæ
Undique se adglomerant acies, properantque frequentes.
Mœnia summa petunt alii, pinnasque revellunt,
Discurrunt alii ad portas, quos inter acutum,
445 Asprum, immane ferens saxum volat igneus Hector,
Non illud bini in plaustrum ab tellure levarent
Corpore præstanti juvenes, qui in luminis auras
Nascuntur modo, namque levem sine pondere molem
Fecerat omnipotens, nulloque labore ferebat
450 Ille altum, pecudis veluti quum vellera pastor,
Exiguum sibi portat onus, rectaque ruebat
Asseribus contra validis, trabibusque columnis
Compactas, biforeisque ærato cardine portas,
Vectibus hinc illinc transversa ruentibus intus
455 Firmatas, solidasque, illac tum fervidus Hector
Stans prope, connexusque ingentis pondere saxi
Arietat, effracto crepuerunt cardine utroque
Ingentesque trabes, vectesque, & robora querna.
Hac illac strepitu horrisono disjecta per auras
460 Saxum intra muros magno volat impete longe.
Tum nocti similis vultumque, oculosque minaceis
Asper, acerba fremens, atque igne cornuscus aheno
Priamides ruit ante alios, hastilia crispans
Bina manu: non tum Regi se sistere quisquam
465 Posset Dardanio, immortalia numina præter
Quum ruit in portas, tantum se mole ferebat
Talibus ardebantque viro fera lumina flammis.
Teucrorumque acies ruptos transcendere muros
Vocibus hortatur validis, parentque jubenti
470 Olli alacres: patulis alii se infundere portis,
Nituntur gradibus alii, & fastigia prensant,
Attoniti at cursu Danai petiere carinas,
Fervet opus, trepidi miscentur castra tumultu.

LIBER DECIMUSTERTIUS.

ARGUMENTUM.

Neptunus territos Græcos miseratus formam Calchantis assu-
mit, & ambos Ajaces, deinde alios duces ad pralium
hortatur. Idomeneus Othryoneo, aliisque occisis strenue
rem gerit. Plures quoque Græcorum intèreunt. Deiphobus,
atque Helenus ex Trojanis vulnerantur. Hector in Græ-
cos ruit, & magna utrinque strages editur

Upiter ut Troas, frendentemque Hectora puppeis
Egit in Argolicas, vario discrimine ferri
Dardaniamque manum, atque acies permittit
Achivas.
Ipse procul placida ora sedens, vultusque serenos
5 Detorsit Thracum in campos, ubi Mysia multo
Arva ardent ferro, & felicia tecta, lareisque
Hippomolgorum, qua non servantior æqui
Gens hominum, nec tam longos cui vita per annos
Simplicibusque herbis, & potu lactis equini.
10 Lætaturque tuens Genitor, nec litora contra
Regnaque Dardanidum fulgentia lumina vertit.
Nam neque Cœlicolum Teucris, Danaisve putabat
Auxiliaturum quemquam. Neptunus inani
Nec tamen observans studio procul inde sedebat
15 Threicia in silva, Samiæque in vertice rupis,

V. 9. Et potu lactis equini. Nihil de equino lacte Homerus,
deducitur vero ex nomine ipso, quo eam gentem appellavit, Hip-
pomolgi enim dicti, quod equas mulgeant. Vite rusticæ gratissimam
simplicitatem commendat hic Poeta quo de multa Virgilius in 1.
Georgicorum, & Horatius. Sed quisnon?

Qua late Idæumque jugum , magnique patebat
 Urbs Priami , pontusque ingens , Danaumque carinæ .
 Huc ille egressus cæsos miseratur Achivos
 Ægra ferens Jovis imperium , fraternaque jussa .
 20 Tum rapidus subito prærupto ab culmine montis
 Proripuit sese , tremit immortalibus ingens
 Sub pedibus nemus , & tellus concussa remugit .
 Ter gressum intendit , quartoque ad litora passu
 Venerat , Ægæasque oras , ubi gurgite in imo
 25 Templum olli , æternumque , ingens , auroque coruscum ,
 Hic pater æripedes , & flavo crine comanteis
 Ad juga cogit equos , artusque inducitur auro ,
 Conscenditque axem , & pictas molitur habenas ,
 Atque rotis summum levibus perlabitur æquor .
 30 Squammigerumque greges passim , atque immania Regi
 Undique plaudebant Cete , latebrisque relictais
 Innabant pariter circum , fluctusque secabant .
 Hinc , atque hinc diducta locum dabat unda ruentis ,
 Nec rapidus per summa volans sale tingitur axis .
 35 Argolicasque petit puppeis . Tenedon jacet inter ,
 Saxosam atque Imbrum specus ingens æquore in alto .
 Hic Neptunus equos plena ad præsepio linquit
 Vincula connectens pernicibus aurea plantis .
 Ille in castra ruit , pubes qua Dardana nimbo ,
 40 Aut flammæ similis rapidæ , circum Hectora toto
 Ad naveis properat cursu clamansque , fremensque
 Jamque rates Danaum , tentoriaque alta videntur

V. 23. *Ter gressum intendit.* Nobilissimam hanc hyperboleum ,
 inter alias Homericas commendant Volterius , & alii Critici .

V. 26. *Hic pater.* Hunc locum imitatus est Virgilius in 5 , &
 Nymphaeum comitatu illustriorum reddidit . Ubique Homerum sim-
 pliciorem , & gradiorem invenias . Maronem cultiorem , ac politio-
 rem . Versus 29 , & 31 ex 1 , & 9. Æneidos excerpti sunt .

V. 33. *Hinc , atque hinc.* Quod Virg. in cit. 5. Æn.
 „ Subsidunt undæ , tumidumque sub axe tonanti
 „ Sternitur æquor aquis .

Collucere sibi , & flamma crepitante cremari .
 Calchantis sed enim vocemque imitatus , & ora
 45 Neptunus geminum Ajacem , Danaosque ciebat
 In pugnam , taleisque dabat de pectore voces :
 Ajaces clari , vestra hac stat vita , salusque
 Grajugenum dextra , ruite , o , virtutis avitæ
 Nunc memores : alibi haud etenim vis ulla timenda esse
 50 Dardanidum murosque altos , puppeisque petentum .
 Hic dextris opus , hic animis ubi Trojus Hector
 Par flammæ fuit in Grajos , ducitque phalangeis .
 Nempe Jovis , cuius claro se ab sanguine jactat ,
 Fretus ope ; at monitis quanquam ruit ille Tonantis
 55 Sistite vos contra , audenteis fors alter Olympo
 Cœlicolum juvet , ac naveis tueatur ab alto ,
 Hectoris atque minas dederit cohibere furentis .
 Sic fatus tetigit sceptro , subitusque per artus
 It vigor , in pugnamque agileis dextrasque , pedesque
 60 Reddedit amborum , atque modis membra omnia miris .
 Dein veluti accipiter præruptæ ab culmine rupis
 Insequitur pennis pascentem prata columbam
 Proripuit sese , in tenuemque evanuit auram .
 Obstupere ambo , primusque agnovit Oileus ,
 65 Et comitem Ajacem compellans talia fatur :
 Non Calchas Vates , non est hic Thestoris , Ajax ;
 Aut hominum soboles , divini signa notabam

V. 53. *Cujus claro.* Originem enim trahebat ab Dardano , Dar-
 dannus autem ab Jove , ut infra dicitur .

V. 60. *Atque modis membra omnia miris.* Loquutio Virgilio usi-
 tatissima : atque ora modis pallentia miris in 1 , & similiter in 7 ,
 & in 10 .

V. 66. *Non Calchas.* Similia illa Pyrgus apud Virgil. in 5 .

„ Non Beroe vobis , non haec Rhætelæ , matres ,
 „ Est Dorycli conjux , divini signa decoris ,
 „ Ardenteisque notate oculos , qui spiritus illi
 „ Qui vultus , vocisque Sonus , quis gressus eunti „ .
 Ubi vide Ludovicum Cerdam multa , qua solet eruditione , conge-
 rentem .

Fulgoris, gressumque pedum, & vestigia retro :
 Noscier at faciles Superi: mihi pectore toto
 70 Ardescunt animi in Martem, tum dextra, pedesque.
 Est Deus hic, Deus hunc mittit per membra vigorem.
 Huic Telamoniades rursum : Et mea dextera ferrum
 Insanit circum, & cædem sitit insitus ardor.
 Nunc mihi, nunc contra armatus se sisteret Hector.
 75 Talia sese inter, fervent dum pectore vires.
 Bellatorque animo Deus incidit. Ille per altas
 Interea cursatque rateis, corpusque levanteis
 Membraque fessa viros sermonibus urget amaris,
 Nam procul jngentem muros transcendere turbam
 80 Tecucrum adspectantes nullam superesse salutem
 Jam sibi rebantur miseri, mæstique dolebant.
 Confirmatque animos, Martisque accendit amorem.
 Ductores primum Leytum, Teucrumque monebat,
 Peneleumque heroa, Thoantaque, Deipyrumque,
 85 Merionemque, atque Antilochum Mavortis alumnos:
 Proh pudor, Argivi juvenes, nil tale carinis,
 Sospitibus vobis, atque arma gerentibus unquam
 Extimui, rebarve; gravi sed pondere fractos
 Novi euidem, videoque: dies postrema minatur
 90 Jam Danais. Dii immortales! ingensque, novumque
 Indignum adspicio his oculis prope litora Teucros
 Jam conferre manum, & puppeis pugnare sub altas,
 Qui prius imbelles tanquam, & sine robore damæ
 Per silvam trepidant apris data præda, lupisque,
 95 Sic procul ab muris lato se credere campo
 Audebant numquam, at ruptis nunc mœnibus ipsas
 Ad naveis properant cursu, flamمامque minantur
 Atridæ ob noxam, & populi discordia vota,
 Infensoque animos, Martem, pugnamque perosos,
 100 Mors quibus in pretio est; non gentis gloria cordi.
 Offensoque etiam duxor peccarit Achille.
 Continuo ab pugna Danaos cessare licebit?
 Ah tantum reparate malum, rectique, probique

Nam facilis medicina animi. Martemne recusent
 105 Robora Grajugenum lectissima? Vulgus ab armis
 Cesset iners, esto. Quis non reprehendat inerteis
 Prælia detrectare duces? O imbellia corda
 Fors dictis gravius quicquam his passura! futurum
 Heu probrum fugite, & seræ convicia famæ.
 110 Nec longe quærendi hostes: jam vectibus, & jam
 Cardine convulso naveis furit Hector ad altas.
 His dictis concussi animi; glomerantur ad arma
 Ajaces circum geminos lecta agmina Grajum,
 Quæ non ipse, quidem Mavors contemneret asper;
 115 Pallasve armipotens. Late seges ærea totis
 Horret agris, hastæque hastis, umbonibus umbo,
 Et clypeis fulti clypei, galeæque, jubæque
 Miscentur capitum, atque virum vir proximus urget.
 Usque adeo densi steterant hastilia dextra
 120 Quassantes valida, & pugnam, cædemque frementes.
 Conferti incumbunt Teucri, præt inclytus Hector
 Torva fremens, montis saxum de vertice præceps
 Quale ruit, torrentis aquæ de rupe revulsum
 Vi ingenti. Volat horrisono mons improbus actu,
 125 Immugitque nemus, violentoque impete fertur,
 Exultatque solo, silvam, truncosque rotatu
 Torquens avulso, camporum in plana volutus
 Vi extincta donec tellure immergitur alta.
 Haud secus ad puppeis, extremaque litora cursu
 130 Venturum sese jactabat Dardanus Hector.
 Quum vero ad Danaum turmas, atque agmina ventum,
 Ensibus ille virum, telisque hinc, inde repulsus
 Restitit infrendens, magnoque hæc intonat ore:
 Trojugenæ, Lycrique acres, ac Dardana pubes
 135 State, viri: non illa diu testudo manebit,

V. 122. Montis saxum. Comparationem hanc adhibuit Virgilinus
 in 12, atque etiam delibaverat non nihil in 9.

Et Danaum quadrata phalanx, animique protervi
 Hoc telum contra, si vere in prælia Divum
 Me pater hæc agit, ab cœlo qui fulmina torquet.
 Sic ait, instaurantque acies, primusque micantem
 140 Anteferens clypeum lento per gramina passu
 Deiphobus graditur, Priamo satus ore minaci.
 Meriones contra fulgentem adsurgit in hastam,
 Æraque percussit clypei, taurinaque terga,
 Nec tamen evasit totum, fractaque resedit
 145 Cuspide. Deiphobus submotum ab corpore longe
 Protendit clypeum subito perterritus ictu.
 Meriones retro ad sociorum vertitur agmen
 Multa dolens decus amissum, telumque refractum.
 Tum naveis versus properat, tentoriaque alta
 150 Hastam allaturus. Per campos murmure magno
 Inter ea miscent se acies, atque Imbrion armis
 Præstantem Teucer Salaminius excipit hasta,
 Imbrion, æripedum genitor cui dives equorum
 Mentor erat, conjux Priami de sanguine claro
 155 Legitimis non illa thoris sata Medesicastes,
 Pædæcumque domus, Trojana in regna priusquam
 Grajungenæ bello ruerent, verum agmina postquam
 Argolicæ vexere rates, Neptunia rursus
 Moeniaque, & Priami socii tectum ille petivit,
 160 Priamidasque inter summo est exceptus honore.
 Hunc Telamonides telo stridente sub aurem
 Percudit, avellitque hastam, ferrum ille sequutus
 Fronte premit terram, velut alto fraxinus ingens
 Monte super, toto quondam spectabilis agro
 165 Ære cedit, viridemque comam terræ admovet almæ.
 Sic ruit, horrendum super arma dedere fragorem.
 Nec cessere tamen cupido spolia inclyta Teucro,

V. 136. Quadrata phalanx pedimentum stabile agmen, ubi vir viro,
 armis arma conserta sunt, ut ait Curtius.

Nam telum intentans contra stetit obvius Hector.
 Ille quidem fatum intuitus vitavit acerbum
 170 Antimachum sed enim Cteato gnatum Actorione
 Hasta volans ferit ad pectus, cedit ille, cadenti
 Insonuere arma. At galeam, cristamque rubentem
 Festinans rapere accurrebat concitus Hector,
 Illum accurrentem telo petit efferus Ajax,
 175 Figere nec contra licuit, namque undique corpus
 Æs tegit horrendum, sonuitque umbo aureus ictu.
 Priamides retro confestim utroque relicto
 Corpore discedit: Danai accessere frequentes.
 Antimachum Stichius ductor, ductorque Menestheus
 180 Cecropides Grajum ad puppeis, & castra ferebant;
 Mentoridem gemini Ajaces, per confraga montis
 Ut capram gemini evectam in sublime leones
 Ore ferunt rabido catulorum ab dentibus aspris
 Ereptam nuper, properantque, armisque coruscis
 185 Certatim spoliant; caput ab cervice revulsum
 Dilecti ob cædem Antimachi indignatus Oileus
 Turbinis in morem volvendum mittit in æquor,
 Hectoris adque pedes multa foedatur arena.
 Neptunus vero dilecti ob fata nepotis
 190 Indignatus abit, Grajum ac tentoria cursat,
 Dardaniis mala multa parans, turmasque recenteis
 In pugnam acturus. Forte Idomenea per agros
 Ab socio reducem cernit, quem poplite cæso
 Detulerant pugna ab tristi, medicisque vocatis
 195 Ipse iterum campos ductor, Martemque petebat.
 Hunc Andræmonidæ vocemque, atque ora Thoantis
 Neptunus simulans, qui altam Pleurona tenebat
 Ætolos per agros, Calydonis & ardua tecta
 Talibus adloquitur: Quo jam tibi tela, minæque
 200 Idomeneu, Cretum princeps, queis Dardana quondam
 Agmina vos soliti, Priamique lacessere gentem?
 Cui ductor: Non ista, Thoa, non crimina Grajum
 Esse puta, non ulla viros ignavia perdit.

Non aut consilium, aut belli ratio ulla gerendi
 205 Defuit Argivis. Divum hoc arcana voluntas,
 Fataque fors tulerint. Danaum nomenque, genusque
 Sede procul patria Iliacis occumbere campis.
 Tu tamen ante alios solitus primo agmine quondam
 Ore ciere viros, hastaque capessere pugnas,
 210 Irrue nunc, bone, torpenteisque hortare maniplos.
 Dixerat hæc, contra Neptunus talibus infit:
 Idomeneu, non ille redux patria alta revisat
 Litore ab Iliaco, alitum sed præda canumque
 Hic jaceat, pugnam qui detrectaverit excors.
 215 Tu mecum propria armatus, simul arva petamus
 Namque etiam exigua auget concordia vireis;
 Nos vero & fortes metuant, vitentque ruenteis.
 Tantum effatus abit. Cretum tentoria ductor
 Alta petit, rutilisque artus accingitur armis.
 220 Binaque tela rapit, graditurque, at pectora circum
 Æs micat horrendum, rupto ceu fulgur Olýmpo,
 Quum pater ostento terret mortalia corda,
 Ardescitque polus, nimboque rubente refulget.
 Merionemque procul properantem, & castra petentem
 225 Adspiciens, tali trepidus sermone profatur:
 Gnate Molo, quid Marte gravi, campoque relicto,
 Huc properas? Ferrone doles transfixus acuto?
 Mene petis? Nec enim ad curvas considere puppeis
 Sed pugnare mihi est animus. Dein talia fatur
 230 Meriones: Non hæc reditum, fortissime ductor,
 Impulerunt causæ, quæsitum siqua relicta est
 Hasta tibi hic venio, nostram nam fregimus ictu
 Deiphobi ad clypeum. Bis denas, Gnossius heros,
 Si lubet, invenies, inquit, tentoria ad alta
 235 Ad muros stantes nitidos, quas ipse peremptis
 Hostibus eripui ab Teucris, nam sœpius olim
 Contulimusque manum, & cœlo pugnavimus æquo.
 Hinc mihi tot longæque hastæ, & thoraces aheni,
 Et galeæ, & clypei fulgenti umbone corusci.

240 Hæc Rex, Meriones contra: Sunt & mihi plures
 Teucrorum exuviae ad naveis; verum hinc procul absunt:
 Nam nec ego Martem effugio, primo agmine suetus
 Hostileis ruere in turmas. Ignoret Achivum
 Forte alias; Te non certe, Rex magne, decora
 245 Meriones latet in pugna. Sic fatur, at olli
 Deucalides: Satis ista mihi comperta profari
 Quid juvat? Ignavum non te: aut virtutis egentem
 Arguerit quisquam, ad curvas si forte carinas
 Insidias Teucris strueret gens inclyta Grajum.
 250 Insidias: ubi quis fortis, quis ineptus, & excors
 Clarescit subito, Ignavus pallescit, & uno
 Stare loco nescit, flexo jam poplite, jamque
 Hac jactans, illaque pedem subsidit, at intus
 Pectora cor tremulis quatit ictibus, oraque strident
 255 Dentibus; ast unus forti color, & situs idem,
 Mensque serena viro, martem, & certamina gestit:
 Non te unquam indecori percussit vulnere quisquam
 Cervice aut tergo; adversa sed fronte ruenti
 Pectora vel stomachum ceciderunt tela sub altum.
 260 Verum age, quid lenti hæc loquimur? quæ rideat alter,
 Aut ferat indignè: propria, telumque capesse.
 Sic ait, ille Deo similis tentorio ab alto
 Raptim hastam tulit ingentem, Regemque sequutus
 Evolat in Teucros, Mavors homicida cruentas
 265 Ceu ruit in pugnas, monstrumque immane parenti
 Terror adest, agitatque virum fortissima quanquam
 Corda metu, Phlegyasque truceis, Ephyrosque superbos
 Arma movent contra, ingentum tremit ultima pulsu
 Thraca pedum, geminos nec sustentare ruenteis
 270 Turba potest, domitæque virum cessere phalanges.

V. 264. Mavors homicida. Comparationem hanc expressit Virgilii Turni furem describens in 12.

V. 266. Terror adest. Quod ibidem: circumque atra formidinis ira,
 Iraque, insidiisque Dei comitatus aguntur.

I L I A D I S

- 340 Meriones, sic, & Crætae dominator ahenis
Fulgentes squammis cruda in certamina tendunt,
Atque Molo genitus: Dextram, lævamne petamus
Turmarum? An medias acies? mihi namque sinistra
375 Urgeri nimium Danai, cædique videntur.
Olli Deucalides: medio stant agmine lecta
Robora Grajorum, Ajaces, Teucerque, sagitta
Cui Danaum nullus certaverit, insuper hasta
Cominus, & gladio insignis: satis ille laborum,
280 Natus in arma licet, Tros exantlaverit Hector
Talibus ut victis heroibus, igne carinas
Usserit Argolicas, modo non Saturnius alto
Ipse manu ardentem jaculetur ab æthere flammam.
Nulli etenim Telamone satus concesserit Ajax,
285 Cui saxo, ferrove fuat violabile corpus,
Et qui consuetas carpat mortalibus escas,
Nec Pelidæ itidem magno quum ad brachia ventum,
Nam pedibus nemo Æacidæ contendat Achilli.
Huc aciem regito in lævam, spectabimus utrum
290 Nos cuiquam, aut quisquam nobis decus afferat ingens.
Hæc Rex; Meriones campo se turbidus infert.
Troes ut Idomenea vident, comitemque coruscis
Ignibus adsimileis variis effulgere in armis,
Funduntur subito circum, pugna aspera surgit.
295 Horrisono quantus strepitu venit æthere turbo
Ventorum æstate in media, arenteisque per agros,
Perque vias denso consurgit pulvere nimbus.
Tali ductores hinc, atque hinc impete certant
Se ferro petere: hastarum seges ærea totis
300 Horret agris, atque ab galeis rutilantibus, atque
Grandibus ab clypeis, thoracibus atque corruscis

V. 284. Nulli etenim. Ajax fortissimus Achivorum Achillem
juxta, immo in stataria pugna Achilli par, a quo tamen, sicut &
a Diomede membrorum agilitate, & insiliendi alacritate vincetur,
de quo adhuc infra.

L I B E R XIII.

- 241 Sole repercuesso perstringit lumina fulgor.
Saxeus ille foret quisquis spectare sereno
Auderet vultu stragem, miserumque laborem.
305 Saturni tamen hos gnati discordibus ambo
Urgebant animis, claro namque Hectori honorem
Jupiter, Iliacisque lubens hunc destinat armis.
Non quod Grajenum penitus delere maniplos
Ille velit, Thetidis sed enim, gnatique superbi
310 Indulgens precibus: Grajos Neptunus in arma
Dura ciet Trojan exosus, fratremque potentem.
Stirps eadem, genitorque idem Saturnus utriusque;
Jupiter at natu major, multumque sagaci
Consilio, atque opibus præstans, rerumque repertis.
315 Non ideo in Teucros coram, numenque professus
Neptunus sævit: funemque tetendit uterque
Hinc nexum, atque illinc, pugnæ, cædisque cruentæ,
Ingentem, validumque, virum qui robora solvit,
Genuaque multorum. Tunc quanquam ineunte senecta
320 Jam gravior, Cretum in Teucros Rex insilit hasta,
Othryoneumque petit, nuper qui in bella Cabeso
Venerat ab pingui, Priamique a stirpe petebat
Cassandram uxorem nullis sponsalibus, ipse
Pulsurum sese Sigeo ab litore Grajos
325 Pollicitus. Gnatam contra roseo ore decoram
Annuerat juveni Priamus, Phrygibusque ferebat,
Et socero auxilium; magnis at passibus ipsum
Primores inter gradientem, cuspide acuta
Deucalides ferit: haud ictum de corpore thorax
330 Depulit æratus, stomachumque hastile sub imum
Figitur, insonuitque cadens, cui talibus heros
Insultat dictis: Mortaleis te super omneis,
Othryoneu, extulerim, Priamo si maxima Regi

V. 315. Numenque professus. Id est non palam, & se cædis
authorem præferens cuius contrarium Virgilii:
Alma parens confessa Deam.

Q

I L I A D I S

- 242 Præstiteris promissa : senex tibi fradere gnatam
 335 Nolle potis ? Danaum Reges quoque , si modo Trojam
 Nobiscum erueris , gnatam trademus Atridæ
 Præstantem reliquas inter , dotaliaque ultra
 Dona tibi : propera , ad naveis ut foedere pacto
 Hæc rata constiterint , tumido sic ore loquutus
 340 Correptum pede per turbam , volvitque , rotatque .
 Idomeneum contra Othryonei venit Asius ultor
 Ante rotas pedes , aurigæ quem pone frementeis ,
 Spiranteisque tenent bijuges . Rex tela parantem
 Occupat , & mentuam subter jugulo ingerit hastam .
 345 Ille cadit quercus velut ingens , altave pinus ,
 Populus aut bicolor densis quam in saltibus olim
 In ratis exciderint costam fulgente bipenni
 Certantes juvenes , campo sic ante jacebat
 Exporrectus equos , multoque cruento madentem
 350 Dentibus infrendens palma prensabat arenam .
 Aurigam Antilochus subita formidine inertem ,
 Flectere nec bijuges memorem petit , ærea tranat
 Tegmina , & in medium descendit fraxinus alvum .
 Axe ruit nitido spirans , celeresque jugaleis
 355 Nestorides agit ab Teucris ad litora Grajum .
 Hyrtacidæ sed enim casu concussus acerbo
 Deiphobus volat , & magno cum turbine ferrum
 Idomeneum contra librans jacit : ille micantem
 Protendens clypeum taurorum e tergore septem
 360 Fulvoque ære gravem , ingenti se protegit orbe .
 Irrita nec tamen hasta manu stridentibus auris
 Hypsenorem procul Hippasidem precordia subter
 Pectore percussit medio , vitamque resolvit .
 Deiphobus jactans : Stygias nec inultus ad undas
 365 Hyrtacide , ibis , ait . Plutonis ad invia regna
 Namque aderit comes Hippasides . Sic fatus Achivum ,
 Antiochi in primis animum , mentemque momordit .
 Tum densas ruit in turmas , corpusque jacentis
 Orbe tegit clypei , donec tentoria ad alta

L I B E R XIII.

- 243
 370 Mecisteus Echij soboles ; & fortis Alastor
 Exanimum gemitu , lacrimisque tulere profusis .
 Interea furit Jdomeneus in utrumque paratus ,
 Sternere seu quemquam ductorum , aut ipsem agri
 Insonuisse cadens , tristemque ivisse sub Orcum .
 375 Æsyeta senis hinc sobolem petit ære corusco
 Alcathoum Anchisæ generum , nam maxima Regi
 Gnatarum Archisæ conjux erat Hippodamia .
 Præ reliquis matri illa quidem dilecta , patrique ,
 Artibus , & cultu , formaque insignis honesta .
 380 Idomenei ferro hunc domuit Neptunus acuto ,
 Obtexitque oculos tenebris . Stetit ille columnæ ,
 Arboris aut ritu alticomæ , ceu vincula plantas ,
 Vincirentque manus spatis immotus iisdem .
 Insilit Idomeneus , & crateis pectoris hasta ,
 385 Thoracisque ingens septum tela aspera contra
 Perfregit medium , resonant tinnitibus æra .
 Ille cadit , magnumque arma insonuere cadenti ,
 Transfixum sed enim cor palpitat , & quatit hastam .
 Vitaque cum gemitu in tenuis dispergitur auras .
 390 Gnossius exultat ductor , sicque ore profatur :
 An non , Deiphobe , hinc potius jactarier ausim ?
 Una etenim pro anima , qua tu jactaris adempta
 Tres Orcum petiere duces , quin tu mihi contra
 Ipse veni disces quantus Jove natus ab alto
 395 Hic adsum . Minoa quidem Rex ipse Deorum ,
 Deucalionia tamen Minos , me maximus idem
 Deucalion genuit Cretæ regna ampla tenentem ,
 Quem tibi perniciem , ac Priamo , Teucrisque su-
 perbis
 Sigeum in litus longæ advexere carinæ .
 400 Hæc Rex ; Deiphobus dubio sed pectore versat
 Magnorum an quemquam ductorum accerseret , agmen
 Extremum repetens , ferro aut decernere solus
 Auderet , visum at satius procul inde repostum

Q.2